NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN 2025-2029

Inhoudsopgave

1. Inleiding en doel 3
2. Wettelijk kader 4
3. Reserves 6
4. Voorzieningen 8
5. Rentegrondslag en -toevoeging 9
6. Reserves en investeringen 10
7. Relatie met het weerstandsvermogen 11
8. Herschikking reserves 12
Bijlage 1: Overzicht Reserves en voorzieningen 15
Bijlage 2: Beleidskader per reserve/voorziening 17

1. Inleiding en doel

Artikel 14 van de Financiële verordening Sluis 2025 bepaalt :
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de 5 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
a. de vorming en besteding van reserves;
b. de vorming en besteding van voorzieningen, en
c. bij welke specifiek benoemde taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mogen worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.

Op 23 maart 2017 is door u de laatste nota reservebeleid vastgesteld. Deze behelst de periode 2017-2020. Ondanks dat deze periode inmiddels ruim verstreken is, is deze nota ook voor de jaren na 2020 van toepassing geweest. Uiteraard is er inmiddels wel noodzaak om de nota te herzien en leggen wij u hierbij een nieuwe nota reserves en voorzieningen 2025-2029 voor.

Het doel van deze nota is om beleid vast te stellen ten aanzien van reserves en voorzieningen en inzicht te geven in de meest actuele stand van zaken. Per reserve en voorziening worden het doel, de voeding, de bestedingen en de maximale hoogte vastgelegd.
Voorts wordt ingegaan op het rentebeleid, de relatie tussen de reservepositie en het weerstandsvermogen en de relatie tussen reserves en investeringen. Tot slot volgt een voorstel tot herschikking van de reserves.

Qua opzet en inhoud wijkt deze nota op een paar kleine details niet af van de nota 2017-2020. Van belang is wel de herschikking van de reserves.

2. Wettelijk kader

2.1 Algemeen

Het wettelijk kader voor de reserves en voorzieningen is vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Een aantal artikelen van de BBV is gewijd aan de reserves en voorzieningen. Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is dat de reserves tot het eigen vermogen behoren en voorzieningen tot het vreemd vermogen. De raad kan te allen tijde een andere bestemming aan de reserves geven, terwijl dat bij voorzieningen niet het geval is.

De verschillen tussen reserves en voorzieningen zijn in onderstaande tabel in beeld gebracht:

	Reserves	**Voorzieningen**
vorming	resultaatbestemming: resultaat lasten en baten leidt tot voeding dan wel onttrekking aan de reserve	resultaatbepaling: storting in een voorziening is een last voor de exploitatie
onttrekking	resultaatbestemming (zie bij vorming)	gaat buiten exploitatie om; uitgaven worden direct in mindering gebracht op de voorziening
behoort tot	eigen vermogen	vreemd vermogen
wijziging van de bestemming	mogelijk	niet mogelijk
aanwending	vrij	uitsluitend voor het betreffende doel
financieel onderbouwd	geen verplichting, wel wenselijk om de bestemmingsreserves te onderbouwen	verplicht

2.2 Reserves

2.2.1 Wettelijk kader

Het BBV (artikel 43) onderscheidt de reserves in algemene reserves en de bestemmingsreserves.
Een algemene reserve is vrij besteedbaar en heeft geen specifieke bestemming.
Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Zoals hiervoor opgemerkt is de raad te allen tijde vrij om aan de reserve een andere bestemming te geven.

Uitzondering hierop vormen de reserves die gevormd zijn voor investeringen, ongeacht of deze investeringen een maatschappelijk of een economisch nut hebben. Volgens de BBV mag de reserve voor een investering niet in mindering gebracht worden op de investering. De voor een dergelijke investering gevormde reserve bouwt af in jaarlijkse termijnen die gelijk lopen met de afschrijvingstermijnen. Deze reserves zijn geoormerkt; wijziging van de bestemming is niet meer mogelijk omdat dit immers gevolgen heeft voor de exploitatie.

In eerste instantie dient de algemene reserve als buffer voor de risico's (weerstandsvermogen). Bij een minimale weerstandsratio van 1,0, bevat de algemene reserve daarna ruimte (welke vrij besteedbaar is) voor andere bestedingen in relatie tot de risico's.

2.2.2 Functies reserves

Voor de reserves zijn vijf functies te onderscheiden.

Bufferfunctie:
het vormen van een 'spaarpot' om ongewenste en onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen en het afdekken van bestaande risico's. Met name de algemene reserve is hiervoor het aangewezen instrument.

Egalisatiefunctie:
reserves kunnen gevormd worden om de baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Dit om extreme pieken en dalen in de exploitatie te vermijden. Voorbeelden hiervan zijn de (egalisatie)reserves gebouwen, wegen, bodemsanering en duurzaamheid.

Bestedingsfunctie:
bestemmingsreserves hebben een vooropgesteld doel. Als de bestemming van een reserve uiteindelijk incidentele uitgaven betreft, is er sprake van een reserve met een bestedingsfunctie. Voorbeeld hiervan is een bestemmingsreserve voor de bouw van een accommodatie.

Financieringsfunctie:
reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen en kunnen derhalve worden gebruikt als eigen financieringsmiddel.

Inkomensfunctie:
er is sprake van een inkomensfunctie indien:
- er structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter dekking van structurele lasten, zoals kapitaallasten (voorbeeld: de egalisatiereserve kapitaallasten investeringen)
- de renteopbrengsten van de reserves worden ingezet als dekkingsmiddel voor de exploitatielasten. Als gevolg van financiering met eigen vermogen (reserves) is geen vreemd kapitaal nodig, hetgeen rente bespaart.

3. Reserves

3.1 Algemeen

Algemeen uitgangspunt blijft het aantal bestemmingsreserves te beperken. Om vertroebeling van het inzicht in de totale financiële positie te voorkomen, is het van belang om terughoudend om te gaan met het instellen van bestemmingsreserves. Dit komt een goede afweging van de inzet van algemene middelen ten goede en krijgt de raad de mogelijkheid om de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Zoals in de inleiding is vermeld, is in artikel 14 van de Financiële verordening Sluis 2025 vastgelegd dat de raad een nota reservebeleid vaststelt.

De criteria, gesteld aan reserves, kunnen onderscheiden worden in: instellingscriteria, mutaties, wijziging doel of bestemming, opheffing en presentatie in de jaarrekening.

3.2 Instellingscriteria:

3.2.1 het instellen van een reserve is een bevoegdheid van de raad;
3.2.2 bij het instellen van een bestemmingsreserve wordt minimaal aangegeven:
- het specifieke doel van de reserve;
- het bestedingsplan van de reserve;
- de voeding van de reserve;
- de maximale hoogte van de reserve;
- de maximale looptijd van de reserve;

3.2.3 structurele uitgaven mogen niet ten laste van een reserve gedekt worden. Structurele uitgaven behoren met structurele middelen gedekt te worden. Een onttrekking aan een reserve is een incidenteel dekkingsmiddel en moet worden aangewend om incidentele lasten te dekken. Uitzondering hierop vormen reserves die specifiek gevormd zijn voor investeringen, zoals bijvoorbeeld de egalisatiereserve kapitaallasten investeringen.

3.3 Mutaties:

3.3.1 toevoegingen en onttrekkingen worden door de raad vastgesteld bij de besluitvorming over de (meerjaren)begroting, begrotingswijzigingen en de jaarrekening;
3.3.2 toevoegingen danwel onttrekkingen zijn niet hoger of lager dan het in de actuele begroting (raming na wijziging) vastgestelde bedrag, tenzij de raad expliciet in een specifiek geval besluit om de toevoeging of onttrekking afhankelijk te stellen van omstandigheden, bijvoorbeeld egalisatiereserves;
3.3.3 onttrekkingen mogen niet tot gevolg hebben dat de reserve een negatieve omvang bereikt.

3.4 Wijziging doel of bestemming:

3.4.1 reserves worden periodiek geëvalueerd. Van alle reserves wordt beoordeeld of het doel waarvoor zij zijn gevormd nog relevant is, de omvang in overeenstemming is met de gestelde doelen en de overige criteria nog actueel zijn;
3.4.2 aanpassing van het doel, bestemming van de reservemiddelen of overige criteria vindt bij raadsbesluit plaats;
3.4.3 indien de omvang van een bestemmingsreserve te hoog is, dan worden de middelen toegevoegd aan de algemene reserve.

3.5 Opheffing:

3.5.1 het opheffen van een reserve is een bevoegdheid van de raad;

3.5.2 is het doel waarvoor de reserve is gevormd vervallen of de maximale looptijd verstreken wordt de reserve opgeheven en de middelen toegevoegd aan de algemene reserve;
3.5.3 de minimale omvang van een reserve bedraagt € 50.000. Ligt de werkelijke omvang onder dit bedrag dan wordt de reserve opgeheven en de vrijkomende middelen overgeheveld naar de algemene reserve.

3.6 Presentatie in de jaarrekening:

In gevolge artikel 54 van de BBV worden in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht. Per reserve wordt in een overzicht weergegeven:

a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
b. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
c. de toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Voor de verantwoording aan de raad worden de toevoegingen en onttrekkingen per reserve apart zichtbaar gemaakt en niet gesaldeerd.

3.7 Aandachtspunten:

3.7.1 Egalisatiereserves

De budgetten voor het onderhoud van de openbare ruimte, met name de wegen, de openbare verlichting, het groen en de gebouwen zijn gebaseerd op de door de raad vastgestelde beheerplannen. Daarnaast zijn een aantal budgetten elk jaar afwijkend en moeilijk in te schatten (bodemsanering, bestemmingsplannen, duurzaamheid) Om grote schommelingen in de begroting te voorkomen, worden in de begroting gemiddelde benodigde bedragen opgenomen. In de praktijk wijken de werkelijke uitgaven hiervan af. Voor de verrekening van de verschillen tussen begroting en werkelijkheid hanteren wij egalisatiereserves. De verrekeningen worden in de jaarrekening verantwoord vóór de resultaatbepaling.

3.7.2 Bestedingen ten opzichte van begroting

Uitgangspunt (zie 3.3.2) is dat mutaties in de reserves worden geboekt overeenkomstig de door de raad beschikbaar gestelde bedragen. Indien de werkelijke uitgaven/inkomsten gekoppeld aan de mutaties in de reserves bij realisatie hoger zijn dan geraamd, blijft de mutatie in de reserve beperkt tot het maximum beschikbaar gestelde bedrag. Echter, zijn de gerealiseerde uitgaven/inkomsten gekoppeld aan de mutaties in de reserves lager dan geraamd, dan worden de boekingen hierop evenredig aangepast. Indien van toepassing, kan het restant bij de vaststelling van de jaarrekening in het volgende boekjaar opnieuw beschikbaar worden gesteld.

4. Voorzieningen

4.1 Algemeen
De voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. De raad is niet bevoegd om hier een andere bestemming aan te geven.

4.2 Criteria
Het instellen, op waarde houden, vrijval, opheffen e.d. van voorzieningen is strikt geregeld in de artikelen 44 e.v. van de BBV.
De raad heeft hierin geen beleidsvrijheid.

4.3. Informatie raad
De raad wordt via de planning en budgetcylus geïnformeerd over de bestedingen etc. van de voorzieningen.

4.4 Investeringen en voorzieningen
De verwerking van bijdragen van derden in investeringen wordt verwerkt conform de richtlijnen van de BBV en de accountant.

5. Rentegrondslag en -toevoeging

5.1 Algemeen

Door het vormen van reserves en voorzieningen wordt vermogen afgezonderd en door dit te gebruiken als financieringsmiddel wordt rente bespaard die anders betaald had moeten worden voor het aan te trekken vreemd vermogen. Omdat niettemin aan alle investeringen rente wordt toegerekend komt deze bespaarde rente feitelijk beschikbaar en kan deze worden toegevoegd aan de reserve zelf of aangewend worden als dekkingsmiddel in de exploitatie.
Naast het rentepercentage is bepalend de stand van de reserves c.q. voorzieningen per 1 januari van het begrotings- c.q. rekeningsjaar.

5.2 Reserves

Het toerekenen van rente over de reserves betekent echter een last in de exploitatie (in plaats van externe rentekosten zijn dit interne rentekosten). Alhoewel het BBV de mogelijkheid voor het toeschrijven nog toestaat, wordt dit tegelijkertijd afgeraden. In de gemeente Sluis werd en wordt dit niet toegepast.

5.3 Voorzieningen

Artikel 45 van de BBV staat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet toe. Voorzieningen dienen kostendekkend te zijn voor de onderliggende verplichtingen en risico's.

6. Reserves en investeringen

6.1 Algemeen

De BBV onderscheidt de vaste activa in de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. De materiële vaste activa worden verder onderscheiden in:

a. investeringen met een economisch nut;
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (bijv. investeringen in de riolering => rioolheffing)
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

In de Financiële verordening Sluis 2025 is het gemeentelijk beleidskader voor het activeren, waarderen en afschrijven van activa vastgelegd.

Voor zowel de investeringen met een economisch en maatschappelijk nut als voor de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, wordt hieronder aangegeven hoe omgegaan wordt met (bestemmings)reserves gevormd als dekkingsmiddel voor een investering.

6.2 Investeringen met een economisch en maatschappelijk nut

Investeringen hebben een economisch nut als met de investering middelen gegeneerd kunnen worden en/of als de investering verhandelbaar is. Voorbeelden zijn gebouwen, voertuigen. Investeringen met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte (die niet verhandelbaar zijn). Voorbeelden zijn wegen en vrij toegankelijke parkeerterreinen.

De BBV schrijft voor dat alle investeringen met een economisch en maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd (m.u.v. kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde). Uitsluitend bijdragen van derden die in directe relatie staan met een investering mogen op de waardering daarvan in mindering worden gebracht. Dit geldt dus niet voor een bestemmingsreserve. Het bedrag dat ten behoeve van een investering aan de bestemmingsreserve wordt onttrokken wordt overgeheveld naar de egalisatiereserve kapitaallasten investeringen. Tegelijkertijd met de afschrijving vindt een onttrekking tot eenzelfde bedrag aan de egalisatiereserve plaats.

6.3 Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het betreft hier investeringen die betrekking hebben op taakvelden die verbonden zijn aan een heffing. Voorbeelden hiervan zijn investeringen in het kader van rioleringen (GRP) en afvalstoffen.
In basis werkt de inzet van een bestemmingsreserve op dezelfde wijze als bij investeringen met een economisch of maatschappelijk nut. Echter, voor zowel de rioolheffing als de afvalstoffenheffing is er een voorziening beschikbaar. De kapitaallasten die voortvloeien uit deze investeringen worden verrekend met deze voorzieningen, binnen het algemene uitgangspunt van 100% kostendekking. Praktisch zal de inzet van een bestemmingsreserve dus niet aan de orde zijn.

7. Relatie met het weerstandsvermogen

7.1 Algemeen

Het weerstandsvermogen van een gemeente is de financiële buffer van de gemeente om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de uitvoering van het gemeentelijk beleid in het geding komt.

Tot de weerstandcapaciteit worden gerekend de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Naast de reserves worden ook de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit hierin betrokken.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement zoals die is opgenomen in de stukken van de P&C-cyclus.

7.2 Ratio weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de aanwezige risico's. Hieruit vloeit de weerstandsratio voort. We streven naar een weerstandsratio van 2,0.

8. Herschikking reserves

Bij deze nota is een bijlage I gevoegd waarin de huidige reserves en voorzieningen zijn beschreven. De genoemde saldi zijn de begrote saldi inclusief besluitvorming tot en met 3 juli 2025. Voorts zijn de mutaties (toevoegingen en onttrekkingen) aangegeven voor de komende jaren 2026-2029.

8.1 Reserve sociaal domein

De reserve Sociaal domein is destijds (2015) ingesteld om de risico's van de betreffende (open-einde)regelingen die werden overgeheveld van het Rijk naar de gemeente op te vangen. Inmiddels zijn de toenmalige integratie-uitkeringen omgezet naar de algemene uitkering. Het is derhalve niet meer nodig om een separate reserve in stand te houden voor het opvangen van budgettaire risico's. Voor dergelijke risico's is de algemene reserve van toepassing. Voor het verder op orde brengen van de administratieve processen binnen het sociaal domein is een buffer van € 500.000 nodig. Er wordt voorgesteld om het restant van de middelen vanuit de reserve sociaal domein (€ 2.458.000) over te hevelen naar de algemene reserve.

8.2 Omzetten bestemmingsreserves naar algemene reserve

Er zijn enkele bestemmingsreserves die gevormd zijn zonder specifiek bestedingsdoel en/of waarvan het bestedingsdoel is komen te vervallen. Vanuit dat oogpunt is het noodzakelijk deze middelen over te hevelen naar de algemene reserve. Het betreft de reserves:

Reserve	**Actuele Boekwaarde**
Reserve infrastructuur Oorspronkelijk gevormd vanuit ontvangen afkoopsommen voor toekomstig onderhoud. Deze zijn inmiddels afgevangen door de vastgestelde beheerplannen.	€ 487.000
Reserve demografische ontwikkelingen Oorspronkelijk gevormd vanuit ontvangen uitkeringen van het Rijk. Inmiddels is er divers beleid vastgesteld die de krimpproblematiek tegen moeten gaan. Te denken valt aan het beleidsplan wonen en Vitaal Oostburg.	€ 392.000
Reserve monumenten Deze bedraagt minder dan € 50.000 terwijl het onderhoud van de monumenten is toegevoegd aan beheerplan gebouwen (MJOP).	€ 28.000
Reserve dividend GBE Aqua Deze is oorspronkelijk ingesteld voor het opvangen van risico's. Dit was dus in essentie al een algemene reserve. Deze bestemmingsreserve inclusief de jaarlijkse storting wordt toegevoegd aan de algemene reserve.	€ 1.032.000
Totaal	**€ 1.939.000**

8.3 Omzetten claims algemene reserve naar bestemmingsreserves

Er zijn raadsbesluiten genomen waarbij de algemene reserve wordt ingezet als dekkingsmiddel voor (incidentele) uitgaven. Dat is uiteraard mogelijk, maar op dat moment veranderd dat deel van de algemene reserve in een bestemmingsreserve. Om dit recht te zetten, en daarmee een reëler beeld te vormen dat recht doet aan het karakter van de algemene reserve, worden deze claims nu omgezet naar bestemmingsreserves. Het betreft:

Claims (jaren)	**(Totaal)Bedrag**
Inhuur grote projecten (2025 en 2026)	€ 3.345.000
Uitwerken uitvoeringsplan economische agenda (2025, 2026 en 2027)	€ 450.000
Economische agenda, campagne wonen in Sluis (2025 en 2026)	€ 100.000
Vitaal Oostburg, dekking kapitaallasten (vanaf 2028)	€ 8.500.000
Aankoop woning IJzendijke, tbv realisatie MFC IJzendijke (2025)	€ 495.000
Verplaatsen gemeentearchief (2025 en 2026)	€ 545.000
Aankoop VEMA-locatie, tbv Vitaal Oostburg (2025)	€ 613.000
Inrichten projectorganisatie Vitaal Oostburg, restant (2025)	€ 88.000
Afboeken te slopen gebouwen Vitaal Oostburg (2026)	€ 3.368.000
Resultaatbestemming jaarrekening 2024 (2025)	€ 1.807.000
Totaal	**€ 19.310.000**

Dit houdt tevens in dat de werkwijze voor de inzet van de algemene reserve hiermee overeenkomstig wordt aangepast.
Hiertoe wordt een nieuwe bestemmingsreserve “incidentele uitgaven” ingesteld. Alle bovengenoemde bedragen worden hieraan toegevoegd, en onttrokken zodra de uitgaven plaatsvinden.
Wat resteert, is een algemene reserve waarop geen claims van toepassing zijn en kan dienen als weerstandscapaciteit bij de berekening van het weerstandsvermogen.

8.4 Egalisatiereserve Algemene Uitkering Gemeentefonds

Middels een raadsbesluit uit 2019 is de egalisatiereserve Algemene Uitkering Gemeentefonds ingesteld, met als doel het opvangen van schommelingen in het begrotingssaldo bij de verwerking van de financiële consequenties van de gemeentefondscirculaires. Daarbij wordt een ondergrens van 5% en een bovengrens van 10% van de totale omvang van de algemene uitkering gehanteerd. In 2019 was de algemene uitkering ca. € 36 miljoen. Inmiddels bedraagt deze ca. € 56 miljoen. Dat levert 2 aandachtspunten op:

- De bovengrens wordt steeds hoger en verandert bij het uitkomen van elke circulaire
- Doordat de circulaires doorgaans leiden tot positieve effecten op het begrotingssaldo, wordt die bovengrens inmiddels continue geraakt.

De noodzaak voor een grote buffer lijkt op basis van de afgelopen jaren minder relevant. We stellen dan ook voor om de onder- en bovengrens om te zetten naar een combinatie van percentages en harde bedragen:

- Ondergrens: 5% van de algemene uitkering tot minimaal € 1,5 miljoen
- Bovengrens: 10% van de algemene uitkering tot maximaal € 3 miljoen

Dit houdt in dat de huidige stand van deze reserve (€ 5.643.000) kan worden afgeroomd met € 2.643.000. Voorgesteld wordt om deze toe te voegen aan de algemene reserve.

8.5 Algemene reserve

In deze nota worden diverse reserves herschikt. Met name voor de algemene reserve hebben deze gevolgen.
Resumerend hebben 8.1 t/m 8.4 invloed op de hoogte van de algemene reserve. Rekening houdend met de voorgestelde mutaties, en overige besluitvorming, leidt dit tot een actuele boekwaarde van:

Boekwaarde Jaarrekening 2024, incl. resultaat		+ € 34.238.000
- Raadsbesluit Tijdelijke huisvesting: overhevelen naar reserve Tijdelijke huisvesting	- € 2.366.000	
- 8.1 reserve Sociaal domein	+ € 2.458.000	
- 8.2 omzetten bestemmingsreserves naar algemene reserve	+ € 1.939.000	
- 8.3 claims algemene reserve omzetten naar bestemmingsreserves	- € 19.310.000	
- 8.4 egalisatiereserve Algemene Uitkering Gemeentefonds	+ € 2.643.000	
Totaal effect 8.1, 8.2, 8.3, 8.4		- € 14.265.000
Actuele stand algemene reserve		**+ € 19.602.000**

In de hierna volgende bijlage 1 is in de cijfers met de stand per 31 december 2025 en de mutaties 2026-2029 (beide op begrotingsbasis) rekening gehouden met bovenstaand voorstel tot herschikking van de reservemiddelen.

Bijlage 1: Overzicht Reserves en voorzieningen

Samengevat leidt deze nota reserves en voorzieningen tot het volgende bijgestelde overzicht.

Reserves (bedragen x € 1.000)	2025		2026		2027		2028		2029	
	Stand 1-1	Mutaties	Stand 1-1	Mutaties	Stand 1-1	Mutaties	Stand 1-1	Mutaties	Stand 1-1	Mutaties
Algemene reserves										
Algemene reserve	34.238	-14.441	19.797	195	19.992	195	20.187	195	20.382	195
Totaal algemene reserve	**34.238**	**-14.441**	**19.797**	**195**	**19.992**	**195**	**20.187**	**195**	**20.382**	**195**
Bestemmingsreserves										
Reserve Grondexploitatie	2.065	-	2.065	-	2.065	-	2.065	-	2.065	-
Reserve Incidentele uitgaven	-	12.708	12.708	-4.058	8.650	-150	8.500	-8.500	-	
Reserve Infrastructuur	487	-487	-	-	-	-	-	-	-	-
Explosievenruiming	284	-	284	-	284	-	284	-	284	-
Reserve Demografische ontwikkelingen/Krimpproblematiek	392	-392	-	-	-	-	-	-	-	-
Restauratie monumenten	28	-28	-	-	-	-	-	-	-	-
Rekenkamercommissie	15	-	15	-	15	-	15	-	15	-
Reserve gebouwen	11.995	-2.306	9.688	-1.340	8.349	-119	8.230	-358	7.873	-783
Onderhoud gebouwen Visveiling	134	-134	-	-	-	-	-	-	-	-
Egalisatiereserve Bodemsanering	420	-	420	-	420	-	420	-	420	-
Egalisatiereserve Bestemmingsplannen	221	-	221	-	221	-	221	-	221	-
Egalisatiereserve duurzaamheid	4.264	-	4.264	-4.000	264	-	264	-	264	-
Reserve Bedrijfsvoering	772	-25	747	-286	461	-	461	-	461	-
Reserve Recreatievisie 2.0	122	-42	80	-35	45	-	45	-	45	-
Reserve Sociaal Domein	2.958	-2.458	500	-	500	-	500	-	500	-
Egalisatiereserve Wegen	1.065	-468	597	447	1.044	420	1.464	113	1.577	93

Egalisatiereserve Groen	211	-	211	-	211	-	211	-	211	-
Egalisatiereserve Algemene Uitkering Gemeentefonds	5.096	-2.096	3.000	-	3.000	-	3.000	-	3.000	-
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	1.062	-295	766	-76	690	-24	666	-	666	-
Egalisatiereserve Archeologisch Onderzoek	326	-	326	-	326	-	326	-	326	-
Reserve Deelneming GBE Aqua	10.647	-	10.647	-	10.647	-	10.647	-	10.647	-
Reserve Dividend GBE Aqua	1.032	-1.032	-	-	-	-	-	-	-	-
Egalisatiereserve kapitaallasten investeringen	8.052	1.094	9.146	-1.115	8.031	-1.107	6.924	-860	6.064	-594
Reserve Volkshuisvestingsfonds	5.961	-6	5.955	-744	5.211	-744	4.466	-744	3.722	-744
Reserve overhevelen budgetten	5.770	-5.770	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Tijdelijke huisvesting	-	2.366	2.366	-521	1.845	-675	1.170	-632	538	-538
Totaal bestemmingsreserves	**63.380**	**629**	**64.008**	**-11.728**	**52.280**	**-2.399**	**49.881**	**-10.981**	**38.900**	**-2.566**
Totaal reserves	**97.618**	**-13.812**	**83.805**	**-11.533**	**72.272**	**-2.204**	**70.068**	**-10.786**	**59.282**	**-2.371**

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	**2025**		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**	
	Stand 1-1	**Mutaties**	**Stand 1-1**	**Mutaties**	**Stand 1-1**	**Mutaties**	**Stand 1-1**	**Mutaties**	**Stand 1-1**	**Mutaties**
Voorzieningen verplichtingen, risico's										
Voorziening spaarverlof	1.079	250	1.329	250	1.579	250	1.829	250	2.079	250
Voorziening RVU-regeling	249	-137	112	-82	30	-30	-	-	-	-
Wachtgelden wethouders	64	-64	-	-	-	-	-	-	-	-
Wethouderspensioenen	4.463	-266	4.197	-275	3.922	-287	3.635	-298	3.337	-310
Voorzieningen middelen van derden										
Stimulering recreatieve sector	1.396	-124	1.271	-	1.271	-	1.271	-	1.271	-
Voorziening rood voor groen	918	-	918	-	918	-	918	-	918	-
Woningbouwontwikkeling	535	-	535	-	535	-	535	-	535	-
Afvalstoffenheffing	2.843	-159	2.684	-125	2.559	-125	2.434	-125	2.310	-125
Rioolheffing	8.617	53	8.670	-522	8.148	-914	7.234	-932	6.302	-929
Voorziening Waterberging	38	-	38	-	38	-	38	-	38	-
Voorziening Begraafplaatsen	90	31	121	31	152	31	183	31	214	31
Voorziening Vitaal West Zws-Vlaanderen	703	-703	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening beheerplan Waterdunen	-	65	65	-65	-	65	65	-65	0	65
Totaal voorzieningen	**20.993**	**-1.054**	**19.939**	**-788**	**19.151**	**-1.009**	**18.142**	**-1.139**	**17.003**	**-1.018**

Bijlage 2: Beleidskader per reserve/voorziening

Algemene reserve

Doel:	Reserve voor onvoorziene uitgaven, het afdekken van risico's o.a. uit grondexploitatie (voor zover de reserve grondexploitatie ontoereikend is), schommelingen algemene uitkering Gemeentefonds, borgstellingen, verstrekte geldleningen, openeinde regelingen.
Stortingen:	positief rekeningresultaat
Beschikkingen:	negatief rekeningresultaat
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen

Reserve Grondexploitatie

Doel:	Buffer voor het opvangen van risico's in het kader van de actieve grondexploitatie (d.w.z. complexen die de gemeente zelf exploiteert).
Stortingen:	Voordelige saldi grondexploitatie
Beschikkingen:	Nadelige saldo grondexploitatie
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	Afhankelijk van de actuele exploitatieopzetten (worden jaarlijks herzien)
Maximale looptijd:	geen

Reserve Incidentele uitgaven

Doel:	Voor bestedingsdoelen, specifiek benoemd door de raad.
Stortingen:	Vanuit exploitatie of algemene reserve
Beschikkingen:	conform bestedingsdoel aangegeven door de raad
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen

Reserve Infrastructuur

Doel:	Vervalt, naar algemene reserve

Explosievenruiming

Doel:	Dekking van de kosten die voortvloeien uit het opsporen en het ruimen van niet gesprongen conventionele explosieven
Stortingen:	Compensatie door het rijk via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds voor door de gemeente gemaakte kosten worden teruggestort in deze reserve. Compensatie van door particuliere en commerciële partijen gemaakte kosten, eveneens door het rijk via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, worden doorgesluisd naar die betreffende partijen.
Beschikkingen:	Dekking van de kosten die voor de gemeente voortvloeien uit het opsporen en het ruimen van niet gesprongen conventionele explosieven. Kosten gemaakt door particuliere en commerciële partijen kunnen via het indienen van een declaratie bij het rijk deels worden gecompenseerd.

Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	€ 1.000.000
Maximale looptijd:	geen

Reserve Demografische ontwikkelingen/Krimpproblematiek

Doel:	Vervalt, naar algemene reserve

Restauratie monumenten

Doel:	Vervalt, naar algemene reserve

Rekenkamercommissie

Doel:	Uitvoeren onderzoeken door de rekenkamercommissie
Stortingen:	Het gedeelte van het onderzoeksbudget dat niet wordt besteed wordt gereserveerd voor volgende jaren, met dien verstande dat de hoogte van de reserve niet hoger mag zijn dan de helft van het jaarbudget.
Beschikkingen:	Onderzoeken rekenkamercommissie
Minimale hoogte:	50% jaarbudget
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Deze reserve vormt een uitzondering op het criterium dat de minimale omvang van een reserve € 50.000 dient te bedragen.

Reserve gebouwen

Doel:	Egaliseren van het beheerplan gebouwen (MJOP) en een deel dekking meerkosten MJOP. Daarnaast is het een spaarpot voor toekomstige Verduurzamingsopdrachten binnen de gemeentelijke gebouwen
Stortingen:	Het gedeelte van de MJOP-budgetten voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen dat niet is besteed en de netto verkoopopbrengsten van gemeentelijke eigendommen.
Beschikkingen:	zie doel en stortingen
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	De verduurzamingsopdracht moet nog nader uitgewerkt worden

Onderhoud gebouwen Visveiling

Doel:	Vervalt, volledig besteed in 2025 (Viscentrum Breskens)

Egalisatiereserve Bodemsanering

Doel:	Egaliseren kosten bodemonderzoeken c.q. -saneringen.
Stortingen:	Overschotten op de raming voor ‘bodemonderzoeken c.q. –saneringen’.
Beschikkingen:	Tekorten op de raming voor ‘bodemonderzoeken c.q. –saneringen’.
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	€ 500.000
Maximale looptijd:	geen

Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Egalisatiereserve Bestemmingsplannen

Doel:	Egaliseren kosten (inhaalslag) bestemmingsplannen.
Stortingen:	Overschotten op de raming voor ‘bestemmingsplannen’.
Beschikkingen:	Tekorten op de raming voor ‘bestemmingsplannen’.
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	Na afronding inhaalslag: maximale hoogte € 100.000
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Egalisatiereserve duurzaamheid

Doel:	Egaliseren kosten duurzaamheid
Stortingen:	Overschotten op de raming voor Milieu
Beschikkingen:	Tekorten op de raming voor Milieu, de € 4 miljoen uit coalitieakkoord wordt ingezet conform het vastgestelde subsidiebeleid
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	€ 300.000
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Reserve Bedrijfsvoering

Doel:	Uitgaven ter verbetering van de bedrijfsvoering, zoals (invoeren) zaakgericht werken, informatiebeveiliging, uitvoeren visie op de dienstverlening
Stortingen:	geen
Beschikkingen:	geen
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	€ 500.000
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Reserve Recreatievisie 2.0

Doel:	Uitgaven voortvloeiend uit het strandbeleid. Na 2026 vervallen.
Stortingen:	geen
Beschikkingen:	geen
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	€ 500.000
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Reserve Sociaal Domein

Doel:	Basis op orde brengen van de processen binnen het Sociaal Domein, restant naar algemene reserve

Stortingen:	geen
Beschikkingen:	Basis op orde brengen van de processen binnen het Sociaal Domein
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	opheffen nadat basis op orde is gebracht
Bijzonderheden:	geen

Egalisatiereserve Wegen

Doel:	Egaliseren effecten beheerplan wegen, dekking investeringen in projecten
Stortingen:	vanuit beheerplan wegen
Beschikkingen:	Tekorten op de budgetten beheerplan wegen
Minimale hoogte:	€ 500.000
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Egalisatiereserve Groen

Doel:	Egaliseren effecten beheerplan groen
Stortingen:	vanuit beheerplan groen
Beschikkingen:	Tekorten op de budgetten beheerplan groen
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Egalisatiereserve Algemene Uitkering Gemeentefonds

Doel:	Egaliseren effecten van circulaires gedurende het begrotingsjaar
Stortingen:	Vanuit effecten circulaires
Beschikkingen:	Vanuit effecten circulaires
Minimale hoogte:	5% van de hoogte van algemene uitkering, met een minimum van € 1,5 miljoen
Maximale hoogte:	10% van de hoogte van algemene uitkering, met een maximum van € 3 miljoen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Boven het maximum worden positieve effecten toegevoegd aan het begrotingssaldo

Egalisatiereserve Havengebied Breskens

Doel:	Egaliseren tekorten voor beheer en onderhoud Havengebied Breskens
Stortingen:	Vanuit budgetten beheer en onderhoud Havengebied Breskens
Beschikkingen:	Vanuit budgetten beheer en onderhoud Havengebied Breskens
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen

Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Egalisatiereserve Archeologisch Onderzoek

Doel:	Egaliseren budget archeologisch onderzoek
Stortingen:	Vanuit budgetten archeologisch onderzoek
Beschikkingen:	Vanuit budgetten archeologisch onderzoek
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	Verrekeningen met deze reserve vinden plaats in de jaarrekening vóór de resultaatbepaling.

Reserve Deelneming GBE Aqua

Doel:	Als tegenpost van de boekwaarde (financiële activa) voor de deelneming in GBE Aqua
Stortingen:	geen
Beschikkingen:	geen
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	opheffen bij verkoop aandelen
Bijzonderheden:	geen

Reserve Dividend GBE Aqua

Doel:	Vervalt, naar algemene reserve

Egalisatiereserve kapitaallasten investeringen

Doel:	Dekking van (een deel van) de kapitaallasten van investeringen met zowel een economisch als maatschappelijk nut waarvoor beslag op reservemiddelen is gelegd. Jaarlijks wordt aan deze egalisatiereserve een bedrag onttrokken gelijk aan de afschrijving.
Stortingen:	Zie doel
Beschikkingen:	Overeenkomstig het doel door de raad bij het jaarlijkse investeringsplan aan te wijzen projecten.
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	Hoogte van de reserve is gelijk aan het totaal van de boekwaarden van de investeringen, waarvan de afschrijvingen (deels) gedekt worden ten laste van deze reserve
Maximale looptijd:	Looptijd gelijk aan de resterende looptijd van de hiervoor onder ‘Maximale hoogte’ bedoelde investeringen
Bijzonderheden:	Bestemming van deze reserve niet wijzigen: heeft gevolgen voor de exploitatie.

Reserve Volkshuisvestingsfonds

Doel:	Cofinanciering voor de SPUK Volkshuisvestingsfonds
Stortingen:	geen
Beschikkingen:	30% van de bestedingen binnen de regelgeving van het VHF

Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	€ 5.961.000
Maximale looptijd:	2032
Bijzonderheden:	hoogte aanpassen indien er een gewijzigde beschikking van toepassing zou zijn

Reserve overhevelen budgetten

Doel:	Overhevelen budgetten tussen 2 opeenvolgende jaren, altijd budgettair neutraal
Stortingen:	over te hevelen budgetten in jaar t-1
Beschikkingen:	over te hevelen budgetten in jaar t
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Reserve Tijdelijke huisvesting

Doel:	Dekking tekorten Tijdelijke huisvesting
Stortingen:	geen
Beschikkingen:	jaarlijks tekort tijdelijke huisvesting
Minimale hoogte:	totale (resterende) tekort
Maximale hoogte:	totale (resterende) tekort
Maximale looptijd:	tot einde tijdelijke huisvesting
Bijzonderheden:	geen

Voorziening spaarverlof

Doel:	Wettelijk verplichte voorziening, betreft waarde opgebouwde spaarverlof amtelijk personeel
Stortingen:	toegenomen aantal uren spaarverlof, uitgedrukt in euro's. Op basis opgaaf/berekening P&O
Beschikkingen:	Bij opname spaarverlof door personeel
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Voorziening RVU-regeling

Doel:	Wettelijk verplichte voorziening, betreft RVU-regelingen personeel
Stortingen:	Bedrag wanneer iemand gebruik maakt van RVU-regeling
Beschikkingen:	Uitbetaling maandelijkse RVU
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	einde RVU-regeling
Bijzonderheden:	geen

Wachtgelden wethouders

Doel:	Wettelijk verplichte voorziening, wachtgelden voor vm wethouders
Stortingen:	Bij ontstaan wachtgeldverplichting het volledige bedrag toevoegen aan voorziening
Beschikkingen:	Maandelijkse uitkering via salarisadministratie
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Wethouderspensioenen

Doel:	Wettelijk verplichte voorziening, pensioenen voor vm wethouders
Stortingen:	Jaarlijks op basis opgaaf Pro-Ambt
Beschikkingen:	Maandelijkse uitkering via salarisadministratie
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Stimulering recreatieve sector

Doel:	Conform visiedocument Krachtig Verbonden
Stortingen:	Stortingen zoals vastgelegd in het visiedocument Krachtig verbonden.
Beschikkingen:	Bestedingen zoals vastgelegd in het visiedocument Krachtig verbonden.
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Voorziening rood voor groen

Doel:	Conform visiedocument Krachtig Verbonden
Stortingen:	Stortingen zoals vastgelegd in het visiedocument Krachtig verbonden.
Beschikkingen:	Bestedingen zoals vastgelegd in het visiedocument Krachtig verbonden.
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Woningbouwontwikkeling

Doel:	Nota Grondbeleid 2021: De Voorziening Transitie Woningvoorraad/Woningbouwontwikkeling wordt ingezet voor de aanpak van de bestaande kwetsbare woningvoorraad. In totaal zijn er circa 5.300 woningen kwetsbaar in de gemeente Sluis.
Stortingen:	Vereveningsbijdragen op basis van anterieure overeenkomsten
Beschikkingen:	Voor de komende 10 jaar worden de vereveningsbijdragen ingezet voor de transitieambitie van circa 1.750 woningen die we onttrekken (slopen, of administratief onttrekken). De vereveningsmiddelen uit de Voorziening kunnen eveneens gebruikt

	worden als cofinanciering bij de uitvoering van projecten. Hiermee kan het bedrag in het fonds mogelijk verdubbeld worden.
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	In de raad van september 2025 wordt de Evaluatie van het Woonbeleid en de herziening van de nota Grondbeleid behandeld. Hierdoor wordt mogelijk het bestedingsdoel aangepast.

Afvalstoffenheffing

Doel:	Voorziening om grote schommelingen in de kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en dus tevens in de tarieven van de afvalstoffenheffing op te vangen.
Stortingen:	Eventuele overschotten op de huisvuilinzameling (afvalstoffenheffing na aftrek kosten inzameling, afvoer en verwerking huishoudelijke afvalstoffen)
Beschikkingen:	Eventuele tekorten op de huisvuilinzameling (zie hiervoor onder stortingen)
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Rioolheffing

Doel:	Voorziening om grote schommelingen in de kosten van uitvoering van het GRP en dus tevens in de tarieven van de rioolheffing op te vangen.
Stortingen:	Eventuele overschotten op de uitvoering van het GRP (rioolheffing na aftrek kosten uitvoering GRP)
Beschikkingen:	Eventuele tekorten op de uitvoering van het GRP (rioolheffing na aftrek kosten uitvoering GRP)
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Voorziening Waterberging

Doel:	Het instellen van een voorziening Waterberging heeft tot doel een initiatiefnemer te helpen die gebrek aan ruimte heeft. De afkoopsom verharding indien deze niet past in het geldende bestemmingsplan. Dit is niet altijd even praktisch om dat op de locatie zelf te moeten doen. Daarom wordt de mogelijkheid geboden om de verplichting af te kopen, dit bedraagt ongeveer het bedrag dat deze ook kwijt zou zijn als men zelf voor een waterberging zorgt.
Stortingen:	Bijdrage per m³ obv overeenkomst
Beschikkingen:	De gemeente neemt de verplichting over van de aanvrager om extra ruimte voor regenwater te creëren. Dat betekent niet dat na iedere storting in de voorziening de gemeente een stukje extra oppervlaktewater moet realiseren. De gemeente kan wachten totdat er voldoende geld in de voorziening is gestopt om een redelijk werk te kunnen uitvoeren of te combineren met andere bergende werkzaamheden. Dit hoeft niet perse in het waterafvoergebied te zijn waar de bijdragen betaald zijn, maar kan ook elders binnen de gemeente zijn.

Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Voorziening Begraafplaatsen

Doel:	onderdeel van tarieven lijkbezorging voor toekomstige ruimingen.
Stortingen:	obv tarieven
Beschikkingen:	bij ruimingen
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Voorziening Vitaal West Zws-Vlaanderen

Doel:	ontstaan uit de vm voorziening Aantrekkelijk Oostburg, diende als dekking voor Regiodeal Vitaal (Zeeuwen aan Zet)
Stortingen:	geen
Beschikkingen:	in het kader van Vitaal Oostburg
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen

Voorziening beheerplan Waterdunen

Doel:	tbv het beheer en onderhoud van het plan Waterdunen(recreatieve voorzieningen), bijdrage van de gemeente Sluis
Stortingen:	gemiddelde op basis van het beheerplan
Beschikkingen:	conform het beheerplan
Minimale hoogte:	geen
Maximale hoogte:	geen
Maximale looptijd:	geen
Bijzonderheden:	geen